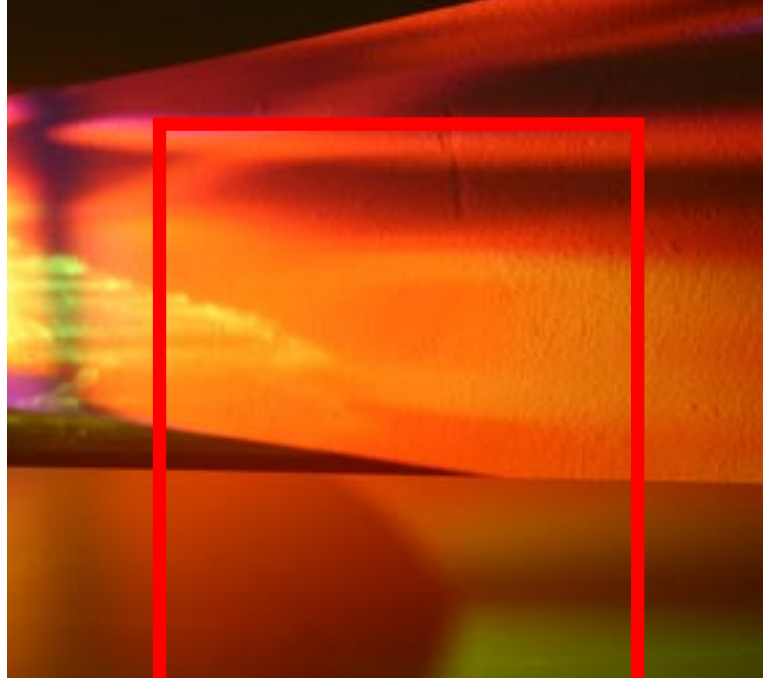

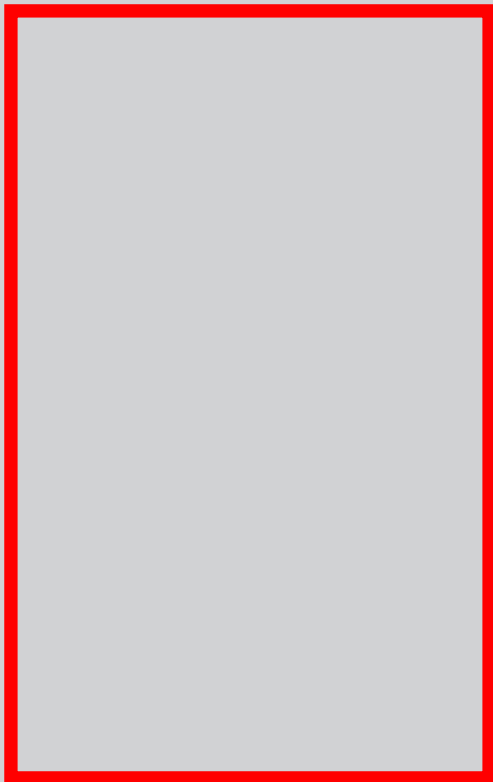
Katalóg bol vydaný k výstave / This catalogue is published on the occasion of the exhibition

Shift

22. 4. – 17. 6. 2005, Synagóga – Centrum súčasného umenia

April 22 – June 17, 2005, Synagogue – Centre for contemporary art

Vydavateľ / Published by **Galéria Jána Koniarka, Trnava**
Kurátor / Curator **Anna Vartecká**
Texty / Texts **Anna Vartecká, Viera Levitt**
Jazyková redakcia / Proofreading **Miroslava Kuracinová Valová**
Preklad / Translation **Dana Pekariková, Viera Levitt**
Fotografie / Photographs **archív autorov / archive of the artists**
Grafická úprava / Graphic layout **Robert Paršo, Stupidesign Bratislava**
Tlač / Print **Ateliér Choma, Žilina**
Náklad / Copies **400**

Vyšlo s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR / Printed with the financial support of the
Ministry of Culture of the Slovak Republic

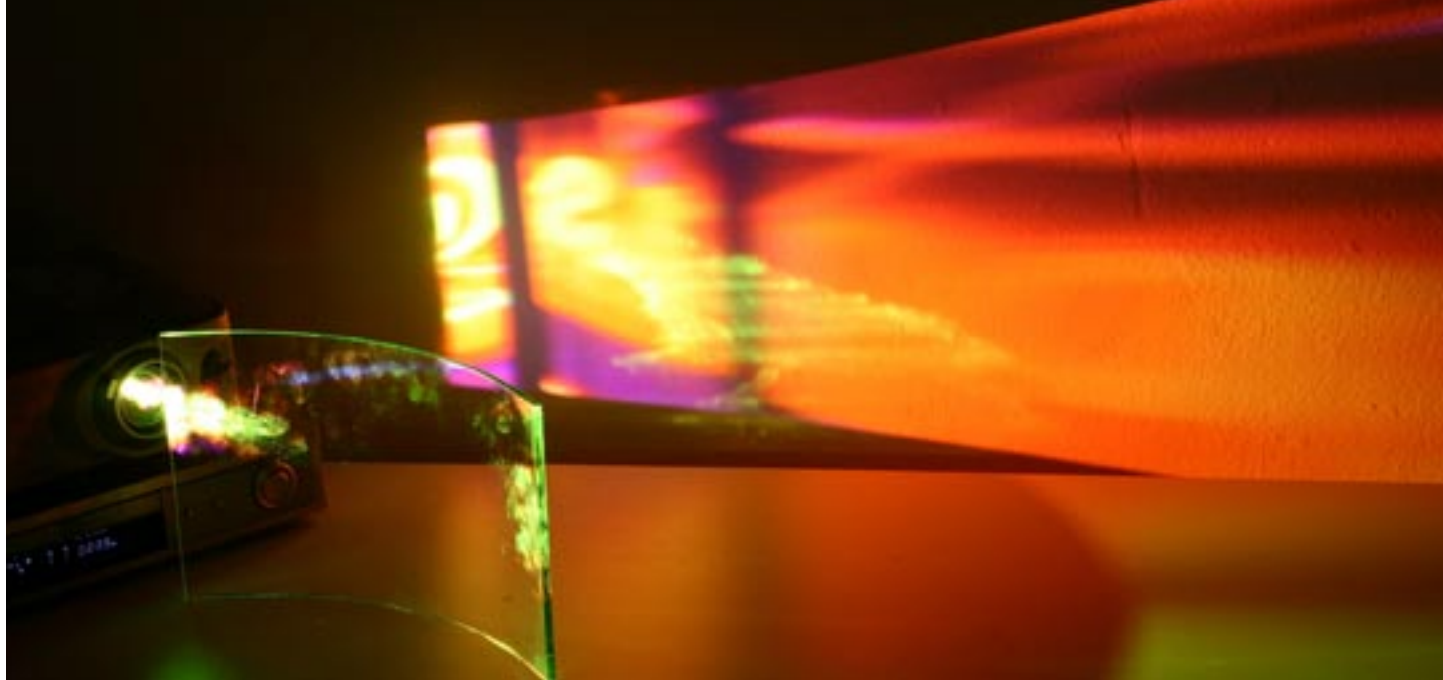
ISBN 80-85132-46-X

9 788085 132465

Galéria Jána Koniarka
Zelený kričiek 3
917 01 Trnava
Slovakia
T: + 421 (0) 33 551 16 59
F: + 421 (0) 33 551 13 91
www.gjk.sk, gjk@gjk.sk

© 2005 Galéria Jána Koniarka
a autori / and authors

Lokálne východiská, kybernetické horizonty

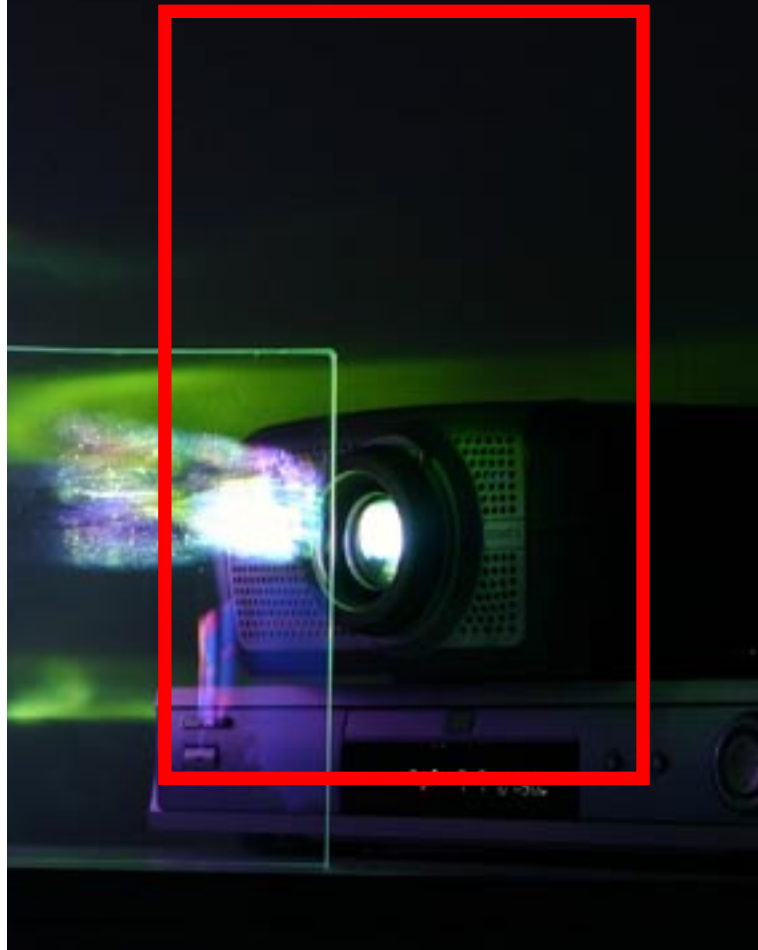
📍 Výstava dvoch mladých českých autorov nazvaná *Shift* sa konala v Synagóge – Centre súčasného umenia v Trnave v rámci festivalu kultúry nových médií *Multiplace*. Už od roku 2002 prezentuje najrôznejšie podoby umenia, ktoré boli vytvorené prostredníctvom nových technológií. Galéria Jána Koniarka sa do festivalu, ktorý medzitým získal medzinárodný dosah, zapája už od jeho prvého ročníka, kedy v projekte „*Permanent Sound Installation*“ rakúsky autor Franz Pomassl (kurátorka Aneta Mona Chisa) okrem ultrasonického inštalácie v interiéri synagógy využil počas vernisáže na odovšielanie svojej zvukovej kompozície aj mestský rozhlas v Trnave. 📍 S lokálnym prostredím pracoval v roku 2004 i americký výtvarník Bill Seaman v site-specific projekte pre synagógu nazvanom „*Zjavenie / Epiphany*“ (kurátorka Viera Jančeková Levitt), kde zmixoval nezvyčajné detaily mesta a slovenskú a anglickú verziu autorského textu do melancholickej obrazovo-zvukovej videoinštalácie. Časť výstavy sa tiež prostredníctvom emailových tabuliek imitujúcich názvy ulíc rozšírila do mesta. V roku 2005 sa festival konal v oboch priestoroch galérie, keď sa v Kopplovom kaštieli paralelne realizovala výstava slovenských výtvarníkov „*bezOBRAZIE*“ (Súčasný obraz v nových médiách) v kurátorskej koncepcii Vladimíra Beskida. 📍 Projekt Pavla Mrkusa a Dana Hanzlíka (kurátorka Anna Vartecká) miestne prostredie priamo nevyužíva. Výstava spája zábery veľkomestských globalizovaných exteriérov so všadeprítomnou svetelnou reklamou s interiérom výstavného priestoru osobitým spôsobom: využíva interiéry ako podklad pre projekciu. Vnímanie priestoru sa tak posúva na inú úroveň, ako keby sme použili klávesu „Shift“ a zo synagógy, (ktorá i naďalej zostáva sakrálnym priestorom

nesúcim výraznú auru ako i odkazy na tragickú históriu 20. storočia a kedy si vitálnu židovskú komunitu) sa divák dostáva na inú „level“, na iný nános súčasnej civilizácie. Dynamické vertikálne pásy v projekcii vyvolávajú na pozadí statickej budovy ilúziu pohybu a hrajú sa so zmyslami diváka. Projekcia je rozšírená na bočné lode synagógy prostredníctvom sklenených platin, cez ktoré sa premieta. Spolu s elektronickým zvukom, nevtieravo podčiarkujúcim atmosféru „iných sfér“ nás vtáhuje do nového, globalizovaného kybernetického priestoru, ktorého súčasťou sa stávame. Alebo sme sa stali jeho súčasťou už dávno. 📍 Viera Jančeková Levitt

Local background, cyber horizons

📍 The exhibition of two young Czech artists “*Shift*” (curator Anna Vartecká) took place in the Synagogue – Centre of Contemporary Art in Trnava as a part of the New Media Culture Festival; *Multiplace*. Since 2002, various forms of art have been created using new technologies and presented in Trnava as part of this festival. The Jan Koniarek Gallery had previously participated in *Multiplace* with the ultrasonic piece of the Austrian artist Franz Pomassl “*Permanent Sound Installation*” (curator Aneta Mona Chisa). This project installed in the synagogue also incorporated the Trnava sound system, usually reserved for local announcements, by using it to broadcast unusual electronic sounds and music during the opening day. 📍 Another example of a site-specific installation created directly for the synagogue was “*Epiphany*” by American artist Bill Seaman in 2004, that mixed unconventional pictorial details of Trnava and Slovak and English versions with the author’s text into a melancholic video-installation (curator Viera Jančeková Levitt). Part

of Bill Seaman's exhibition was also incorporated into the town, where poetic texts simulating street signs were installed. In 2005, the festival spread into both spaces of the gallery, where the group show of Slovak artists, "MEDIA S-CREAM" in Koppel House (curator Vladimír Beskid) presented artworks both inspired by and utilizing various media generated technologies, including photography, video, computer game, prints and slides. ↗ The project of Pavel Mrkus and Dan Hanzlík does not use the environment of Trnava directly. The exhibition connects shots from globalised city exteriors and their omnipresent illuminated signs with the interior of the exhibition space in a unique way. The interiors serve as the backdrop for the projections. The perception of the space is shifted to another level, as if the "Shift" key was pressed on the keyboard. One then experiences the synagogue (former religious space for the once vital Jewish community, still exuding the strong aura and heritage of the tragic history of the 20th century), now overlaid by another layer of contemporary civilization. For the projection into the synagogue's aisles, the artists use the glass sheets that extended the beams along the sides of the building. The dynamic vertical stripes included in the video create the illusion of movement and play with the visitor's senses. Together with the electronic sound, unobtrusively underlining the atmosphere of "different spheres" the piece seduces us into the new, globalised cyber space, that we are becoming a part of; Or – perhaps we have already, unwittingly become part of a long time ago. ↗ *Viera Jančeková Levitt*

Lokálne východiská, kybernetické horizonty

⤴ Výstava dvoch mladých českých autorov nazvaná *Shift* sa konala v Synagóge – Centre súčasného umenia v Trnave v rámci festivalu kultúry nových médií *Multiplace*. Už od roku 2002 prezentuje najrôznejšie podoby umenia, ktoré boli vytvorené prostredníctvom nových technológií. Galéria Jána Koniarka sa do festivalu, ktorý medzitým získal medzinárodný dosah, zapája už od jeho prvého ročníka, kedy v projekte „*Permanent Sound Installation*“ rakúsky autor Franz Pomassl (kurátorka Aneta Mona Chisa) okrem ultrasonického inštalácie v interiéri synagógy využil počas vernisáže na odvysielanie svojej zvukovej kompozície aj mestský rozhlas v Trnave. ⤴ S lokálnym prostredím pracoval v roku 2004 americký výtvarník Bill Seaman v site-specific projekte pre synagógu nazvanom „*Zjavenie / Epiphany*“ (kurátorka Viera Jančeková Levín), kde zmixoval nezvyčajné detaily mesta a slovenskú a anglickú verziu autorského textu do melancholickej obrazovo-zvukovej videoinštalácie. Časť výstavy sa tiež prostredníctvom emailových tabuliek imitujúcich názvy ulíc rozšírila do mesta. V roku 2005 sa festival konal v oboch priestoroch galérie, keď sa v Kopplovom kaštelei paralelne realizovala výstava slovenských výtvarníkov „*bezOBRAZie*“ (Súčasný obraz v nových médiách) v kurátorskej koncepcii Vladimíra Beskída. ⤴ Projekt Pavla Mrkusa a Dana Hanzlíka (kurátorka Anna Vartecká) miestne prostredie priamo nevyužíva. Výstava spája zábery veľkomestských globalizovaných exteriérov so všadeprítomnou svetelnou reklamou s interiérom výstavného priestoru osobitým spôsobom: využíva interiéry ako podklad pre projekciu. Vnímanie priestoru sa tak posúva na inú úroveň, ako keby sme použili klávesu „*Shift*“ a zo synagógy, (ktorá i naďalej zostáva sakrálnym priestorom

Projekt SHIFT

Synagoga – Centrum súčasného umenia, Trnava (22. 4. – 17. 6. 2005)

📍 Výstava *Shift* bola spoločným projektom autorov Daniela Hanzlíka (1970) a Pavla Mrkusa (1970). Výraznejšia spolupráca medzi týmito výtvarníkmi, ktorá poukázala na ich silnú mentálnu spriaznenosť, začala už v roku 1995 (*Introitus, Kostel Povýšení sv. Kříže, Moravský Beroun a Galerie u Štreitů, Sovinec*). Výzvu spolupracovať na spoločnom diele určoval jednak priestor synagógy, a taktiež odvaha oboch autorov pustiť sa do tvorby jedného diela. A to v priestore predurčenom vlastnou históriou, geniom loci a veľkorysími parametrami. Synagoga je akýmsi symbolom s vlastným sémantickým jazykom, o kultových a náboženských aspektoch nehovoriac. U oboch autorov sa vnímanie predmetnej a nepredmetnej skutočnosti, ktorá nás presahuje, objavuje v paralelných svetoch. Nie sú len zberateľmi vnemov, obohacujú ich o elementy sebareflexie a konštruujú diela v modelovej morfológii „zažitého podnetu“. Predpokladala som teda, že ak ostanú obaja verní vlastnej stratégii, vznikne hlbšie štruktúrované multimediálne dielo. 📍 **Daniel Hanzlík** pracuje so svetlom už dlhšie obdobie, od roku 2001 vytváral veľkoplošné maľby, kde v rôznych repetíciách a fragmentárnych analýzach sledoval väčšinou urbánne svetelné situácie. Geometrický jazyk a prísna racionálna konštrukcia obrazovej kompozície sú v jeho tvorbe konfrontované s agresívnou farebnou (spektrálnou) hrou. Dotyk a rezonancia kontrastov odkazovali na ich fyzikálnu interaktivitu a autorovo intímne vnímanie svetelných štruktúr. Rukopis a ľudské limity sú v jeho maľbách eliminované, až nadobúdajú neosobný, odťažitý charakter. Priznávajú diktát pravidla a zákona – či už v transcendentálnych alebo fyzikálnych rovinách, a ich silné-

ho vizuálneho i mentálneho vnímania. Bravúrnosť prevedenia nás necháva v napätí, či je obraz dielom človeka alebo stroja. Blízkosť človeka je popretá, aby sa uvoľnil priestor pre svojbytnosť obrazovej výpovede. Na jeho predchádzajúcej výstave *City Light (Galerie VŠUP, Praha, september 2004)* Hanzlík opustil čiastočne steny galérie, aby expandoval do priestoru (*Mobilný obraz, 2003*). Agresivita a všadeprítomnosť svetelných reklám je silným osobným impulzom jeho vizuálnej i estetickéj angažovanosti. V rámci výstavy *City Light* vytvoril dielo „*Light Box*“. Išlo o obrazový objekt – svetelný panel s parametrami i luminiscenciou reálnych reklamných panelov. Tak ako Dan Flavin narábal so svetlom ako s nástrojom kreovania svetelných situácií, Daniel Hanzlík pracuje s touto estetikou, aby abstrahoval svetelné prežarovanie našej civilizácie. Útočnosť nočného osvetlenia na naše zmysly sa neskôr mení na krehkú svetelnú stopu, pripomínajúcu auru. Minimalisticky čistý svetelný reliéf spolu s ostatnými komponentmi inštalácie (*malba, objekt – „Monument pro Dana Flavina“*) vytváral architektonický model nočného veľkomesta, korešpondujúci s ľudskou mierkou. Už tam sa divák mohol pohybovať vo vnútornom priestore diela, čo predznamenalo použitie interaktívnejších virtuálnych médií v nasledujúcom projekte. 📍 Pre multimediálnu inštaláciu *Shift* vytvoril Daniel Hanzlík takmer abstraktné fotografické snímky nočných scenérií veľkomiest v Thajsku a Indii (cestu absolvoval pred výstavou). Sú to záznamy, ktoré sa prostredníctvom otvorenej expozície približujú stope, ktorú v ľudskom zraku svetlo vnemovo zanecháva. Nejde však o princíp historicky uplatnený napríklad Jaroslavom Rösslerom (*Svetelné abstrakcie, 1923 – 25*), ktorý zaznamenával elektrický zdroj svetla pri rôznom stupni rozostrenia. Rössler analyzuje len fotografické postupy

a prostriedky – umelé svetlo a optiku fotografovho objektívu. Blížšiu analógiu tu vidím s dielom Kamila Vargu. Jeho luminografické snímky akcentujú tri základné hlbinné postojе: psychologický, metafyzický a rituálny. Vargov antropomorfizmus svetelných konfigurácií odkazuje k vnútornému priestoru človeka. Silná duchovná blízkosť k indickej filozofii harmónie človeka a kozmu je konceptuálne blízka Hanzlíkovej snahe poukázať na to, že pomocou umelého svetla postindustriálna spoločnosť prežaruje do vesmíru, definuje a lokalizuje samu seba. Či už je myšlienka tohto presahu transcendentálna alebo čisto fyzikálna, jej médiom je v oboch prípadoch svetlo. Hanzlík „zhusťuje“ časopriestor a vo fotografii ho staticky zaznamenáva. Pokým tento proces je u Vargu skôr rituálom introspektívnej sebareflexie, u Hanzlíka ide viac o sebaidentifikáciu s priestorom. V oboch prípadoch je to však hľadanie akejsi „stále unikajúcej reality“, toho vznešeného, čo nás obklopuje a presahuje. Tak sa dostávame k snahe sprostredkovať cestou vizionárskej a virtuálnej reality posun od symbolických náznakov k materiálnej podstate zvoleného média. Vizualný jazyk fotografie je zbavený od „nedokonalosti“ výtvarnej tvorby, ale často pracuje s jej vlastnými prostriedkami: náhodnými stretnutiami, psychickým automatizmom, tvarovou i farebnou fantáziou, s archetypálnymi momentmi objavovania a komponovania tvaru. ↗ V projekte Shift sa stali nedokonalé, nepopísané fotografie nielen polotovarom pre ďalšiu prácu Pavla Mrkusovu, ale autor ich nechal pulzovať aj samostatne v komornom priestore výklenku synagógy. Elementárny technický obraz v médiu televíznej obrazovky tak disponuje iným komunikačným kanálom, mení pozíciu diváka voči obrazu. ↗ **Pavel Mrkus** v súčasnosti pracuje prevažne s dátovými projekciami. Tieto

a osobitosti oboch autorov. Počítačové umenie a dátové projekcie sú limitované využitím už jestvujúceho vizuálno-akustického materiálu. V tomto prípade ide o podobný princíp, vďaka spolupráci na jednom diele sa zachovala mentálna komunikácia autorov a ich myšlienková príbuznosť, čím význam graduje. ↗ Projekt bol vytvorený priamo pre tento priestor. Synagóga je síce prázdna, ale jej atmosféra si zachovala istú silu a otvorenosť asociácií. Oba umelci cítili tieto určenia, najväčšou výzvou bola ale veľkosť priestoru. Ignorovanie tejto veľkosti môže úplne anulovať dosah diela, zvlášť ak ide o nehmotné technológie. Pavel Mrkus vytvoril program, ktorým zhusťil, opäť rozkladal a nechával pulzovať zatemneným priestorom záznamy svetelných situácií Daniela Hanzlíka. Svetelné lúče skenovali priestor, monitorovali ho a rúcali jeho múry – akoby ho pitvali. Spolu s pulzovaním zvukovej stopy, ktorá bola silne asociatívna (neónové žiarice, skener, elektrické manipulátory...), a aplikácie agresívneho obrazu na steny synagógy, nastala situácia, keď divák fyzicky prežíval minoritnú pozíciu voči simulovanej skutočnosti. Bol ňou preniknutý a pozorovaný. Pociť nedosiahnuteľnosti odkazujúci na pôvodné (nábožensky koncipované) diela bol nahradený pocitom manipulovateľnosti a kontroly. Teda akoby sa potrebný odstup pri vnímaní diela síce zachoval, ale opačným smerom – od diela k divákovi. ↗ Hanzlík bol dosiaľ predstaviteľom klasických fyzikálno-chemických médií (objekt, maľba, fotografia) a Pavel Mrkus predstavuje časopriestorové, elektronické médiá. Fotografia má schopnosť obohatiť všetky ľudské artefakty umeleckou kvalitou. Historicky vytvorila nové prostredie, ktoré prinútilo človeka kriticky ho skúmať. „Fotografia revolučne zmenila obraz človeka, rovnako ako zmenila modely a priestory našich miest. Áno, fotografia nás po

Projekt SHIFT

Synagoga – Centrum súčasného umenia, Trnava (22. 4. – 17. 6. 2005)

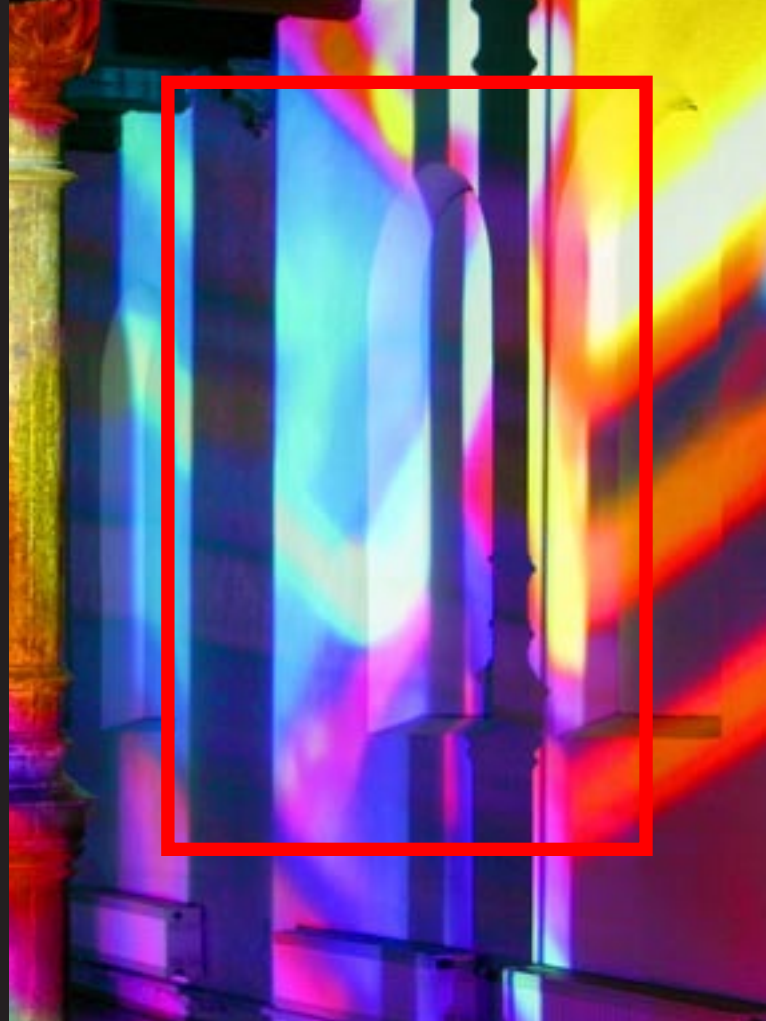
↑ Výstava *Shift* bola spoločným projektom autorov Daniela Hanzlíka (1970) a Pavla Mrkusa (1970). Výraznejšia spolupráca medzi týmito výtvarníkmi, ktorá poukázala na ich silnú mentálnu spriaznenosť, začala už v roku 1995 (*Introitus, Kostel Povýšení sv. Kříže, Moravský Beroun a Galerie u Štreitů, Sovinec*). Výzvu spolupracovať na spoločnom diele určoval jednak priestor synagógy, a taktiež odvaha oboch autorov pustiť sa do tvorby jedného diela. A to v priestore predurčenom vlastnou históriou, geniom loci a veľkorysími parametrami. Synagoga je akýmsi symbolom s vlastným sémantickým jazykom, o kultových a náboženských aspektoch nehovoriac. U oboch autorov sa vnímanie predmetnej a nepredmetnej skutočnosti, ktorá nás presahuje, objavuje v paralelných svetoch. Nie sú len zberateľmi vnemov, obohacujú ich o elementy sebareflexie a konštruujú diela v modelovej morfológii „zažitého podnetu“. Predpokladala som teda, že ak ostanú obaja verní vlastnej stratégii, vznikne hlbšie štruktúrované multimediálne dielo. ↑ **Daniel Hanzlík** pracuje so svetlom už dlhšie obdobie, od roku 2001 vytváral veľkoplošné maľby, kde v rôznych repetíciách a fragmentárnych analýzach sledoval väčšinou urbánne svetelné situácie. Geometrický jazyk a prísna racionálna konštrukcia obrazovej kompozície sú v jeho tvorbe konfrontované s agresívnou farebnou (spektrálnou) hrou. Dotyk a rezonancia kontrastov odkazovali na ich fyzikálnu interaktivitu a autorovo intímne vnímanie svetelných štruktúr. Rukopis a ľudské limity sú v jeho maľbách eliminované, až nadobúdajú neosobný, odťažitý charakter. Priznávajú diktát pravidla a zákona – či už v transcendentálnych alebo fyzikálnych rovinách, a ich silné

dematerializované technické médiá humanizuje tým, že v nich priznáva ľudský potenciál prostredníctvom tématizácie vzťahu človeka k bohu, duchovnej identity človeka a jej hodnoty v porovnaní s hodnotami bežne preferovanými. ↗ K intermedialite mal autor blízko vždy, maximálna odhmotnenosť a sofistifikovanosť jeho diel ale začala až jeho štvorročným pobytom v Japonsku. Českej scéne sa azda najviac pripomenul dielom v rámci Bienále mladých Zvon IV, nazvaným „A Prayer of PW20/LW“ (2002, DVD 6 min.). Toto dielo sa stalo modelom pre ďalšie obdobie jeho tvorby – charakteristické jednoduchou hrou mentálneho i duchovného dosahu. Jeho pobyt v budhistickom kláštore v Japonsku sa odrazil v projekcii, ktorá rozochvieva i západoeurópskeho diváka. Za zvuku autentickkej nahrávky spevu mníchov sa v industriálnom prostredí opakovane klaňajú (ako pri modlitbe) stroje. Nebola to štandardná slučka, obraz sa zhustoval do nových transpozícií strojov, až vznikla koncentrovaná, hlučná masa kontemplatívnej atmosféry. Akoby ju chcel Mrkus „podávať v instantnom stave“. Jeho schopnosť vyťažiť z fenomenov postindustriálnej technokratickej spoločnosti esenciu a tilmočiť ju v diele prichádza postupne. Myslím, že to súvisí s rastúcou snahou osloviť široké spektrum verejnosti, na ktorú sú elektronické médiá zamerané v prvom rade. Autorov záujem o duchovné témy sa v poslednej dobe čiastočne zmenil. V jeho diele cítiť určitú skepsu k možnostiam umenia ako transcendentálnemu mostu. Viac sleduje, ako sa staré rituály usadili v podvedomí sekularizovaného človeka (ako sa klania idolom, zhlukuje v podzemných kluboch, vytvára ikony, necháva sa hypnotizovať svetlom monitoru atď.). Pôvodne čisto mystický záujem sa teraz prepojil so sociálnym. ↗ Tak sa dostávame k projektu *Shift*, kde sa spojili vyššie spomenuté kontexty

a osobitosti oboch autorov. Počítačové umenie a dátové projekcie sú limitované využitím už jestvujúceho vizuálno-akustického materiálu. V tomto prípade ide o podobný princíp, vďaka spolupráci na jednom diele sa zachovala mentálna komunikácia autorov a ich myšlienková príbuznosť, čím význam graduje. ↗ Projekt bol vytvorený priamo pre tento priestor. Synagóga je síce prázdna, ale jej atmosféra si zachovala istú silu a otvorenosť asociácií. Oba umelci cítili tieto určenia, najväčšou výzvou bola ale veľkosť priestoru. Ignorovanie tejto veľkosti môže úplne anulovať dosah diela, zvlášť ak ide o nehmotné technológie. Pavel Mrkus vytvoril program, ktorým zhustil, opäť rozkladal a nechával pulzovať zatemneným priestorom záznamy svetelných situácií Daniela Hanzlíka. Svetelné lúče skenovali priestor, monitorovali ho a rúcali jeho múry – akoby ho pitvali. Spolu s pulzovaním zvukovej stopy, ktorá bola silne asociatívna (neónové žiarice, skener, elektrické manipulátory...), a aplikácie agresívneho obrazu na steny synagógy, nastala situácia, keď divák fyzicky prežíval minoritnú pozíciu voči simulovanej skutočnosti. Bol ňou preniknutý a pozorovaný. Pociť nedosiahnuteľnosti odkazujúci na pôvodné (nábožensky koncipované) diela bol nahradený pocitom manipulovateľnosti a kontroly. Teda akoby sa potrebný odstup pri vnímaní diela síce zachoval, ale opačným smerom – od diela k divákovi. ↗ Hanzlík bol dosiaľ predstaviteľom klasických fyzikálno-chemických médií (objekt, maľba, fotografia) a Pavel Mrkus predstavuje časopriestorové, elektronické médiá. Fotografia má schopnosť obohatiť všetky ľudské artefakty umeleckou kvalitou. Historicky vytvorila nové prostredie, ktoré prinútilo človeka kriticky ho skúmať. „Fotografia revolučne zmenila obraz človeka, rovnako ako zmenila modely a priestory našich miest. Áno, fotografia nás po-

strčila smerom k programovanému prostrediu.“ (Marshall Mc Luhan: Človek, médiá a elektronická kultura: Výbor z diela. Brno: JOTA, 2000.) Aj cestou uvažovania Marshalla McLuhana o nových prostrediach sa dostávame k adekvátnosti rozhodnutia Hanzlíka použiť fotografiu k prenosu vonkajšieho sekularizovaného prostredia akosi „pod kožu“ synagógy. ↗ Ďalším ozvlášťujúcim momentom je samotné mentálne nastavenie diváka vyrastajúceho prevažne v kresťanskom prostredí so západnými kultúrnymi hodnotami. Dotyk s transcendentnom umocňoval zvukový záznam Pavla Mrkusa. Treba priznať, že zvuk bol dominantou, ktorá navodzovala potrebnú emočnú hladinu. Cudzosť, elektrický útok, svetelná pitva... Spolu s všadeprítomným obrazom vznikol „screen environment“, v ktorom sa divák necítil príliš bezpečne, pretože stratil svoj pocit kontroly. ↗ Oba autori sa zaoberajú ikonografiou súčasnosti a konfrontujú vesmír/boha s dielom človeka. Táto multimediálna projekcia vytvorila synkretické spojenie všadeprítomných svetiel civilizácie a možnosti virtuálne prekročiť hmotný svet. Vďaka vnímavosti oboch autorov a ich schopnosti vystaviť, zosstriť a kontrastovať prostredie, v ktorom žijú, vzniklo v synagóge „antiprostredie“. Mrkus projektoval ikonický obraz do pohybu tak, aby z neho bol objekt v priestore, dokonca v časopriestore. Aby sa divák (ako Carrolova Alica v krajine zázrakov) dostal za zrkadlo, do ďalšej vrstvy vnímania. Ak si nevšíname účinky prostredia nových médií, podprahovo narúšajúcich náš vzťah ku skutočnosti, sú tu umelci (aj v úvahách veľkých kritikov a ohlasovateľov „úsvitu elektrickej galaxie“) v pozícii barometra týchto zmien. ↗ *Anna Vartecká*

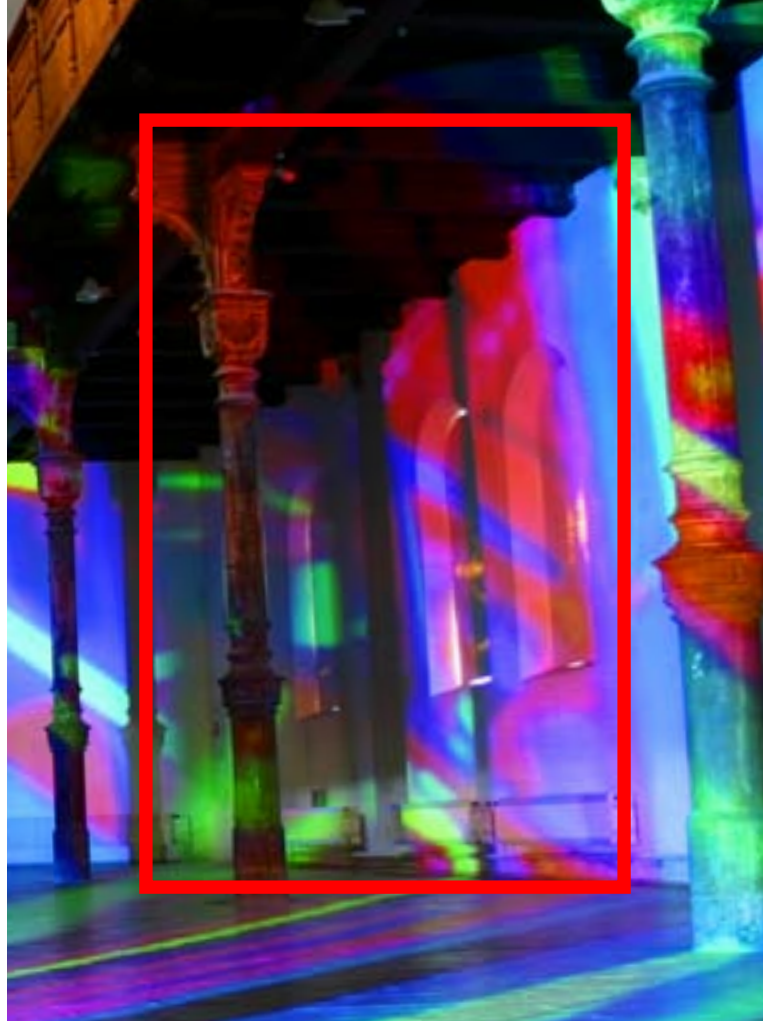
Project “Shift”

(Synagogue – Centre of Contemporary Art, Trnava, April 22 – June 17 2005)

⤴ The common project of the artists Daniel Hanzlík (1970) and Pavel Mrkus (1970) took place in Trnava as an exhibition entitled *Shift*. Mentally close, these artists have in their pocket relatively serious exhibition experience which dates back to 1995 (the projects *Introitus*, *Kostel Povýšení sv. Kříže*, *Moravský Beroun* and *Galerie u Štreitů, Sovinec*). This project involved artists courageous enough to set a common work into a very powerful exhibition space - a symbol of its own architectural and semantic language. Being a former Jewish Synagogue and a huge exhibition space, it predetermines, through its own history, those who intervene in its existence through their own creation. Both artists are concerned with the perception of tangible and intangible realities, or even transcendental truths. The authors not only gather visual perceptions, but they also supplement them with reflections on reality, and this is all manifested in their work. I presumed, that if both stick to their usual strategies, a deeper multimedia project might come into being. ⤴ During the last few years **Daniel Hanzlík** has been working with light. In 2001, he started to create large-scale paintings, where he analysed various repetitions and fragments of situations of urban lights. In these works he also used geometric language and strict rational construction of composition, which he confronted with abundantly used and aggressive (spectral) colours. These sharp contrasts refer to physical interactivity and show the artist's perception of light. The artist eliminates handwriting as well as all defects caused by human imperfection, so that his works become highly impersonal. His

works show the dictate of rule and law, in both meanings, be they transcendental or physical. Therefore, their visual impact on the viewer is very powerful. With flawless rendering, his works seem to be made not by a human but rather by a machine. To emphasize the power of his visual discourse, the artist denies in his works all that is human. In his previous exhibition *City Light* (*Galerie VŠUP, Prague, September 2004*), the artist had expanded into open space, leaving the walls of the art gallery behind (*work Mobile Painting, 2003*). ⤴ The omnipresence and aggressiveness of neon-signs and eye-catchers are important stimuli for his work. With parameters and luminescence of the real advertising panels, *Light Box* was the most important work at the *City Light* exhibition. Similarly to Dan Flavin's interior articulation of space and his vigorous pursuing of artistic possibilities of fluorescent light, Daniel Hanzlík wants to show the abstract emanation of our civilization. The intensity with which night-lights attack our senses gradually changes into a weak trace of light, reminding us of an aura. Another work of the artist, *Monument for Dan Flavin* is an architectural model of a city after dark corresponding to human scale; the installation connects objects and minimalist light relief with painting. It enables the viewer to enter the inner space of the work, to get involved in it. In addition to this, it also outlined the usage of interactive virtual media in later works of the artist. ⤴ For the multimedia installation of *Shift*, Hanzlík prepared photographs - almost abstract snapshots of night scenes of Thai and Indian cities (where he had been staying before the exhibition). ⤴ These images show a trace of light, similar to what the light produces in the human eye. However, it is not the same principle as applied in the work of Jaroslav Rössler (*Light*

abstractions, 1923 – 25), who observes various degrees of blurring electric light. While Rössler analyses photography procedures and photographer's equipment – such as artificial light and camera lenses, the work of Daniel Hanzlík is closer to the luminographic photographs of Kamil Varga in which three basic positions overlap – the individual (deep) psychological, metaphysical, and ritual positions. Whereas Varga's anthropomorphism of configurations of light alludes to the inner space, energy and radiance of man, Hanzlík shows affinity to the concept of Indian philosophy in which men live in harmony with the universe. In his work he emphasises the idea that it is through artificial light that the post-industrial society defines and detects itself in the universe. Whether this idea is transcendental or purely material, the medium is always light. Hanzlík's photographs are static images and show condensed time and space. Compared with Varga, whose processes in work show a mere introspection, Hanzlík is more oriented toward identification of space. In both cases, however, the artist seeks the "elusive reality", that the sublime surrounds and transcends us. Through visionary and virtual technologies, both these artists leave symbols behind and move on to the structure of the chosen medium, which is all reflected in their work. With perfection, which is impossible to achieve with other artistic techniques, photography often employs creative means similarly to other visual arts, such as accidents, psychic automatism, imagination of colours and shapes, ante types of discovering and inventing new designs. ⬆ Imperfect and non-descriptive photographs became the raw product for the further work of **Pavol Mrkus**, who showed us his outcome in a minor niche of the synagogue. Thus the primary techno image on the

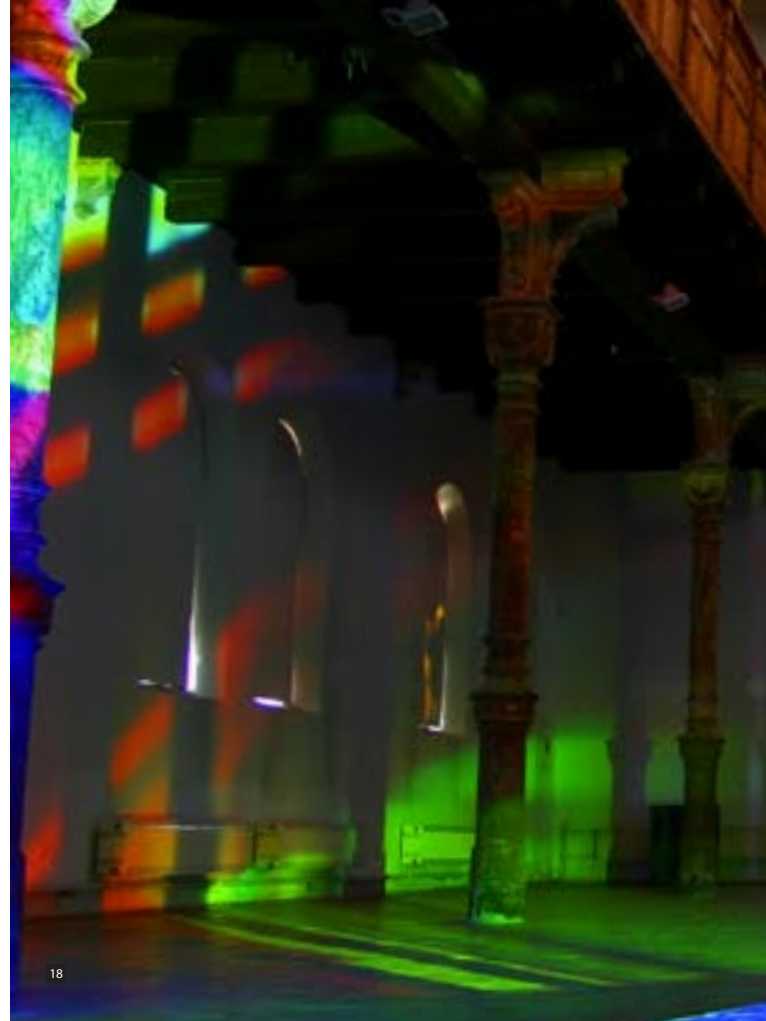

Project “Shift”

(Synagogue – Centre of Contemporary Art, Trnava, April 22 – June 17 2005)

⤴ The common project of the artists Daniel Hanzlík (1970) and Pavel Mrkus (1970) took place in Trnava as an exhibition entitled *Shift*. Mentally close, these artists have in their pocket relatively serious exhibition experience which dates back to 1995 the projects *Introitus, Kostel Povýšení sv. Kříže, Moravský Beroun and Galerie u Štreitů, Sovinec*. This project involved artists courageous enough to set a common work into a very powerful exhibition space - a symbol of its own architectural and semantic language. Being a former Jewish Synagogue and a huge exhibition space, it predetermines, through its own history, those who intervene in its existence through their own creation. Both artists are concerned with the perception of tangible and intangible realities, or even transcendental truths. The authors not only gather visual perceptions, but they also supplement them with reflections on reality, and this is all manifested in their work. I presumed, that if both stick to their usual strategies, a deeper multimedia project might come into being.

⤴ During the last few years **Daniel Hanzlík** has been working with light. In 2001, he started to create large-scale paintings, where he analysed various repetitions and fragments of situations of urban lights. In these works he also used geometric language and strict rational construction of composition, which he confronted with abundantly used and aggressive (spectral) colours. These sharp contrasts refer to physical interactivity and show the artist's perception of light. The artist eliminates handwriting as well as all defects caused by human imperfection, so that his works become highly impersonal. His

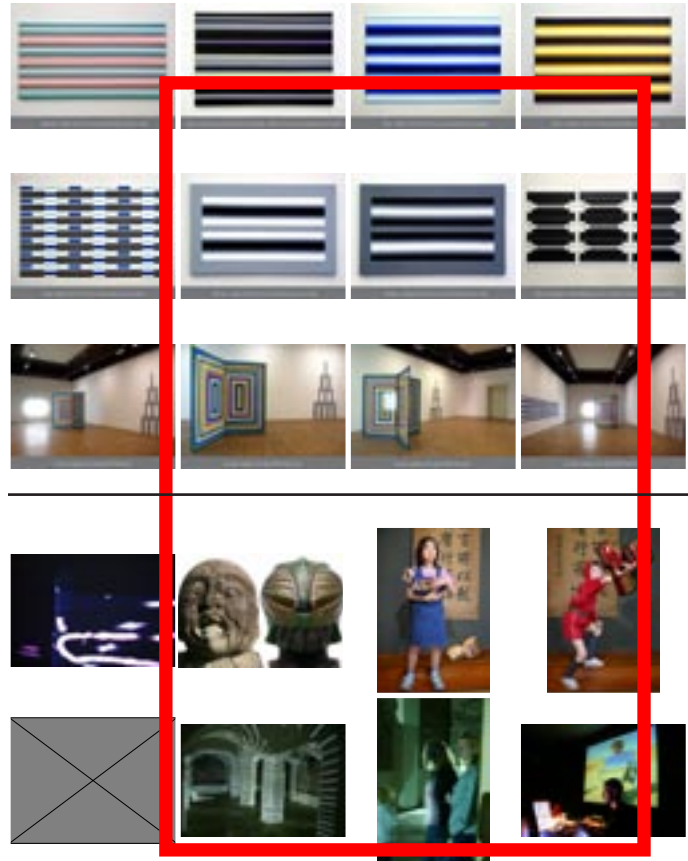

TV screen employed a different channel for communication and changed the viewer's situation towards the display. ↗ Currently interested in data projection, Pavol Mrkus tries to humanise this immaterial medium through the theme of his works, which is the human relationship to God, or human spiritual identification with moral values in confrontation with qualities preferred today. ↗ The SHIFT Project interconnects experiences of both artists and all the above-mentioned contexts. Created particularly for the space of the Synagogue, the works combine computer art and data projections, and the outcome is very powerful. Though the Synagogue is empty, its atmosphere is very intense. The biggest challenge for the artists was the incredible size of the exhibition space. Ignoring it might deprive the work of its impact on the visitor, which is even more dangerous when handling intangible technologies. Pavel Mrkus created a program that condensed and decomposed the light articulations of Dan Hanzlik in a darkened space, thus achieving the effect of pulsing light images. The rays of light scanned the space, monitoring it and at the same time dismantling it. ↗ The soundtrack to this was very associative as well, as it employed the vibrant sound of neon lights, scanners, electric manipulators, etc. Together with the application of aggressive images on the interior walls of the synagogue it created a situation, where the viewer became a minor part of the simulated reality. The viewer was captured by it, and unable to escape, as it became omnipresent; an environment that surrounded and scanned him. At the same time, the transcendental feeling, referring to former, religious works changed into an unpleasant feeling of manipulation and overall control. Thus, the distance

necessary to perceive an artwork was inverted from the artwork to the viewer. ↗ Until recently, Hanzlik used to work with traditional (physical-and-chemical) media, such as objects, painting and photography, whereas Pavel Mrkus has worked with electronic media for quite some time. With photography, it is possible to make art of all human work. It is so impressive, that it even became a subject of scrutiny. Marshall McLuhan, for instance noted, that photography has drastically changed the image of man, as well as it changed the models and places of our cities. In his opinion, it was photography that pushed us towards a programmed environment. (McLuhan, ed.: Eric McLuhan and Frank Zingrone. Concord: Ontario, Anansi, 1995) McLuhan's ideas on new environments help us to appreciate Hanzlik's decision to use photography in order to bring the secular environment into the former Jewish synagogue. ↗ The artist has always used several media in his work; however, he started to show absolute disembodiment and sophistication after his return from a four-year stay in Japan. Czech viewers came into contact with his work "A Prayer of PW20/LW" (2002, DVD 6 min.) which was presented at the Youth Biennial Zvon IV (Bell IV). Loaded with mental and spiritual messages, this work outlined what the artist wanted to achieve in his work in the following period. The artist's stay in a Buddhist cloister had visible impact on this stunning projection, impressive also for the West European viewer. In this work, a visual counterpart to a religious song sung by Buddhist monks was an industrial environment showing machines bowing (as if they were worshipping God). The projection wasn't looped, as new transpositions of machines had been emerging until they finally created a dense and roaring contemplative atmosphere. The ability to make full

use of the phenomena of the post-industrial technocratic society and to further transmit its essence came gradually. It may be connected with the growing effort of the artist to address the public, also targeted by electronic media. However, the artist's approach towards spiritual themes has recently changed. It seems, as though he became sceptical toward the possibilities of art as a transcendental bridge. He became more interested in how much ancient rituals influence the actions of men (why people bow to idols, why they flock together in subterranean clubs, what makes them create icons, and why they become hypnotized by the light of monitors, etc). This was the point, where his initial interest in mysticism came to merge with his interest in society. ⤴ What enhanced the work even more was the mental adjustment of the viewer, who was brought up in an environment dominated by Christianity and Western cultural values. A sound recording by Pavel Mrkus, on the other hand, helped to produce the atmosphere enabling contact with transcendence. In addition to this, the omnipresent image produced a "screen environment", where the viewer, having lost his sense of control, must have felt unsafe. ⤴ Deep interest in iconography of the present and confrontation of the universe/ God with the creation of man – these are the themes expressed in the work of both artists. This particular multimedia project linked together the effects of omnipresent lights produced by our civilization with virtual possibilities to overcome the material world. Sensitive as they are, the artists created a kind of "anti-environment", where they exposed, emphasized and intensified their perception of our everyday living environment. Mrkus's projection of an iconic image set in motion produced an illusion of

TV screen employed a different channel for communication and changed the viewer's situation towards the display. Currently interested in data projection, Pavol Mrkus tries to humanise this immaterial medium through the theme of his works, which is the human relationship to God, or human spiritual identification with moral values in confrontation with qualities preferred today. The SHIFT Project interconnects experiences of both artists and all the above-mentioned contexts. Created particularly for the space of the Synagogue, the works combine computer art and data projections, and the outcome is very powerful. Though the Synagogue is empty, its atmosphere is very intense. The biggest challenge for the artists was the incredible size of the exhibition space. Ignoring it might deprive the work of its impact on the visitor, which is even more dangerous when handling intangible technologies. Pavel Mrkus created a program that condensed and decomposed the light articulations of Dan Hanzlík in a darkened space, thus achieving the effect of pulsing light images. The rays of light scanned the space, monitoring it and at the same time dismantling it. The soundtrack to this was very associative as well, as it employed the vibrant sound of neon lights, scanners, electric manipulators, etc. Together with the application of aggressive images on the interior walls of the synagogue it created a situation, where the viewer became a minor part of the simulated reality. The viewer was captured by it, and unable to escape, as it became omnipresent; an environment that surrounded and scanned him. At the same time, the transcendental feeling, referring to former, religious works changed into an unpleasant feeling of manipulation and overall control. Thus, the distance

something real. Thus, he enabled the viewer to enter the land beyond the magic mirror (similar to Lewis Carroll's *Alice In Wonderland*), and to have a deeper experience of perception. The new media environment definitely influences our perception of reality, and the artists, sensitive to these effects, show all such influences in their work, even though they otherwise would slip our attention.

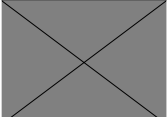
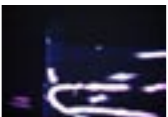
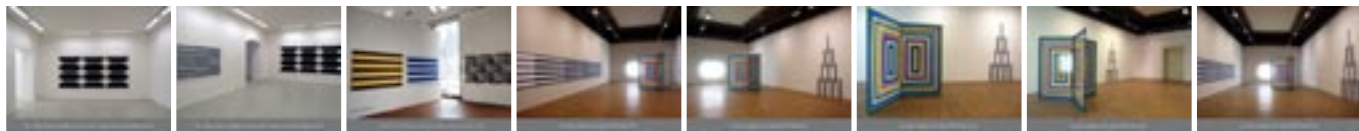
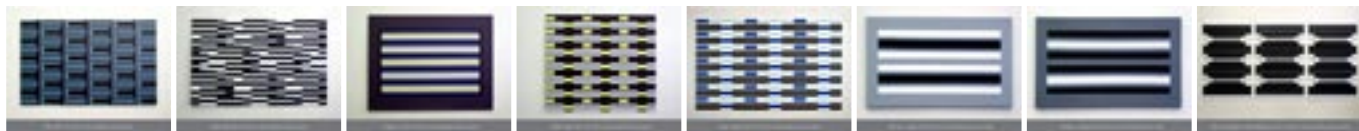
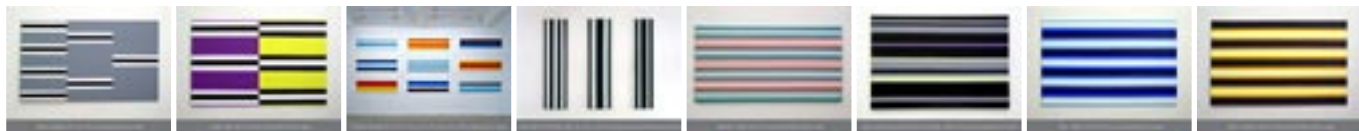
Anna Vartecká

Daniel Hanzlík

Selection, Twins, Boundary-line, Triad of Emitters, Interlink, Painting from the cycle Collection, Emitter I., Emitter II., Matrix, Map, Fragment I., Display, System, Untitled, Untitled (Multiplex), Non - Electric Picture, Perfect Tense, City Light

Pavel Mrkus

A Prayer, Electric Breeze, Heroes, Kids Prints, KotoPlay, SCANNER live and VJ performance

Daniel Hanzlík

✱ 11. 8. 1970, Teplice, CZ

Vzdelanie / Education

- 1989 - 1995 Vysoká škola umeleckoprůmyslová, Praha (prof. V. Kopecký)
1984 - 1988 Střední umeleckoprůmyslová škola sklářská, Železný Brod

Štipendia / Stipend

- 2001 Mezinárodní kulturní centrum Egona Schieleho, Český Krumlov
1996 Pilchuck Glass School, Seattle
1995 Pilchuck Glass School, Seattle

Ocenenia / Awards

- 2001 Purchase Award of Primorsko-Goranska County (15th International Triennial of Drawings, Modern Gallery in Rijeka)
1996 The Corning Prize, Corning Museum

Samostatné výstavy (výber) / Selected individual exhibitions

- 2005 Shift (+ Pavel Mrkus), Galerie Jána Koniarka, Synagoga - Centrum súčasného umenia, Trnava
Prostor pro jedno dílo, Pražákův palác, Moravská galerie, Brno
2004 City Light, Galerie VSUP, Praha
2003 City Light, Galerie Jaroslava Krále, Dům umění města Brna, Brno
Inscape, Galerie E. Filly, Muzeum města Ústí nad Labem
2002 Zářiče, Galerie Malá Špálovka, Praha
2000 Noc a Noc (+ Pavel Mrkus), Galerie Sýpka, Osová Bytýžka
1998 Kresby do grafitu, Malá výstavní síň, Louny
Černý posuv, Galerie mladých U dobrého pastýře, Brno
Pomyslný střed, Galerie Die Aktualität des schönen..., Liberec
1997 Mýtus o Hvězdě, Regionální muzeum, Teplice
1995 Introitus (+ Pavel Mrkus),

- Kostel Povýšení sv. Kříže, Moravský Beroun
Galerie u Štreitů, Sovinec, Galerie E. Filly, Ústí nad Labem
1993 Výstava v nuselském ateliéru II. (+ P. Mrkus), Praha
1992 Výstava v nuselském ateliéru I. (+ P. Mrkus), Praha

Kolektivné výstavy (výber) / Selected group exhibitions

- 2005 IV. Nový zlínský salon, Dům umění, Zlín
2004 Paralelní promítání, Dům umění, Opava
2003 Ejhle Světlo, Moravská galerie, Brno
Perfect Tense / Malba dnes, Jízdárna Pražského hradu, Praha
2002 Monochromie, České muzeum výtvarných umění, Praha
IV. Biennale mladého umění Zvon, Dům U Kamenného zvonu, Praha
Hot Destination / Marginal Destiny, Hipermarket Mediator, Srebreno
2001 Možná sdělení, Moravská galerie, Brno

- 15th International Exhibition of Drawings, Modern Gallery, Rijeka
2000 II. Zlínský salon mladých, Státní galerie, Zlín
1999 Umění pro nemocnici, Galerie V. Špály, Praha
Klub konkrétnistů, Slovenská národná galéria, Bratislava
1998 Pohyb kolem středu, Dům umění, Brno
1997 I. Zlínský salon mladých, Státní galerie, Zlín
O počátku, Klášter Plasy
1996 Exhibition of Light Emitting Objects, Bubba Mavis Gallery, Seattle
1994 Mladí umělci z Prahy, Kunstmuseum Ehrenhof, Düsseldorf

Zbierky / Collections

- Nadace pro současné umění, Praha
Moravská galerie, Brno
Mezinárodní kulturní centrum Egona Schieleho, Český Krumlov
Toyama City Institute of Glass Art, Toyama
Modern Gallery, Rijeka

Pavel Mrkus

✱ 28. 3. 1970, Mělník, CZ

Vzdelanie / Education

- 1989 - 1995 Vysoká škola umeleckoprůmyslová, Praha (prof. V. Kopecký)
1991 Polytechnic University, Stoke on Trent
1998 - 1999 Teologická fakulta, Karlova univerzita, Praha

Samostatné výstavy (výber) / Selected individual exhibitions

- 2005 Seagull, Büro für Kunst, Dresden
Scanner, Kunstverein Viernheim, Viernheim
Shift (+ Daniel Hanzlík), Galerie Jána Koniarka, Synagoga - Centrum súčasného umenia, Trnava
2004 A Prayer of P/W20/LW, Künstlerhaus Schloss Wiepersdorf
KotoPlay, Chromosome,

Kolektivné výstavy (výber) / Selected group exhibitions

- 2005 Helden Heute, Centre PasquArt, Biel/Bienne
Roboter, Opelvillen Rüsselsheim
Der Rote Teppich in Mythos, Macht und Alltag, KISS Kunst im Schloss e.V., Untergröningen
2004 Spunitza, Kunsthaus Dresden, Dresden
Loop 04, videoart festival, Barcelona
Frisbee (Contemporary Czech Video Art), MNAC, Bucharest

- 2004 Paralelní promítání, Dům umění, Opava
Individual Systems, Museo Archeologico, Potenza
Hot Destination / Marginal Destiny, Dům umění města Brna, Brno
Video Programm of BDV Paris, Georges, Centre Georges Pompidou, Paris
2003 La Biennale di Venezia, Individual Systems, Venice
1st Prague Biennale, Národní galerie, Praha
Another Movement, Kanazawa
2002 IV. Biennale mladého umění Zvon, Galerie hlavního města Prahy, Praha
Monochromní tendence v českém výtvarném umění po roce 1990, České muzeum výtvarných umění, Praha
Walking, Galerija Škuc, Ljubljana
2001 KK. Dům umění, Opava
2000 Melancholie, Moravská galerie, Brno
2000 Nejasná evidence, Dům umění, České Budějovice
II. Zlínský salon mladých, Státní galerie, Zlín

- 1999 Umění pro nemocnici, Galerie V. Špály, Praha
Klub konkrétnistů, Slovenská národná galéria, Bratislava
L'arte contemporanea Ceca, Palazzo Coen, Salò
1997 I. Zlínský salon mladých, Státní galerie, Zlín

Videoprojekcie a Festivaly / Videoprojections and festivals

- 2005 NOB, Roxy, Prague
Who's next, Smiley World Association, Expo Halls, Paris
2004 Video Screenings of Bureau des Videos, Centre Georges Pompidou, Paris
Loop 04, Video art festival, Barcelona
Fu-Sui-Jin Festival, Toyama
BBQ, Biwako Lake, Kyoto

multiplace

festival kultúry
nových médií new media
culture festival